

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. F. Felicis Potestatis Panormitani Ordinis Minorum S.
Francisci de Observantia ... Examen Ecclesiasticum**

Potesta, Felice

Coloniæ, 1712

Cap. I. De Sacramento ordinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40060

EXAMINIS ECCLESIASTICI
TOMUS TERTIUS,
SIVE
EXAMEN
ORDINANDORUM, PRÆDICATORUM
ET MISSIONARIORUM,

Complectens Sacramentum Ordinis, & sacrosanctum Sacrificium Missæ, & aptas, atque expeditas regulas ad Apostolicum Sacramentum Consecrationis, & Missionis Ministerium ritè exercendum.

PARS PRIMA
De Examine Ordinandorum.

CAPUT I.
DE SACRAMENTO ORDINIS.

Quid, & quotuplex sit Ordo

Quod, est signum quoddam, in quo spiritalis potestas traditur ordinato ad sacrosanctum Missæ Sacrificium, & Eucharistiam perficiendam.

1 Ordines sunt septem: *Oficiarius, Choragus, Exorcistatus, Accolytatus, Sacroconatus, Diaconatus, & Presbyteratus.*
2 Omnes ordines sunt res sacre, & tamen quatuor dicuntur minores, & tres majores: ratio differentie est multiplex, & in ultimis tres immediatè ordinantur ad sacrificium Missæ, & Eucharistiam perficiendam, 1. quia in Ecclesia Latina, & in annexum votum solemne castitatis, & impediant, & dirimant matrimonium, &

obligant ad divinum Officium recitandum, 4. quia majores non possunt suscipi plures eodem die, sed unus, nec Subdiaconatus simul cum minoribus; neque suscipi possunt, nisi sex Sabbatis videlicet, quatuor anni temporum, Sabbato ante Dominicam Passionis, quo dicitur Strientes, & Sabbato Sancto, nisi ad huc dispensatio Papæ; minores vero suscipi possunt omnes quatuor eadem die, & non tantum in recessibus sex Sabbatis, sed etiam quolibet die Dominico, vel festo de precepto; imò ex consuetudine in die Veneris ante dicta sex Sabbata, vel in feria quarta quatuor temporum, *num. 26. V.* demum, quia majoribus initiati possunt solemniter, & ex officio sacra vasa nuda manu tangere, non à minoribus initiati, nisi ex commissione, & necessitate.

Non peccant autem aliquo ordine minori, nisi prius à tonsurâ initiati, nuda manu tangentes sacra vasa, in quibus non sit Eucharistia. Item nec laici, aut fœminæ peccant mortaliter, nisi ad sit contemptus, sed venialiter; imò neque venialiter, si ad sit justa causa, aut necessitas. Vasa autem sacra, quæ Eucharistiam continent, tangi non possunt sine peccato mortali, nisi à Sacerdotibus, & Sacerdote deficiente à Diacono.

4. Episcopatus est ordo. Nam est spiritualis potestas ordinandi Sacerdotes, & Episcopos; conficiendi Sacramentum Confirmationis, Chrisma, Oleum sanctum, &c. non est autem ordo diversus à Sacerdotio, sed est quidam gradus, & extensio Sacerdotii ad præmissa munera; unde novum characterem non imprimitur, sed Sacerdotalem præexistentem ampliat; idem die de Archiepiscopatu, & Papatu.

5. Hinc invalidè, qui Sacerdos non est, ordinaretur in Episcopum, quia Episcopatus

essentialiter Sacerdotium prærequirit, non et in aliis Ordinibus, licet enim illic ordinareretur Sacerdos, qui aliis Ordinibus non esset initiatus, validè tamen ordinareretur, quia Sacerdotium non essentialiter, sed tantum ex præcepto alios ordines præsupponit.

Episcopus, si non consecratur à tribus Episcopis, sed ab uno solo ex dispensatione Pontificis, validè consecratur; quia ad est praxis Pontificum, S. Greg. & Greg. XIII. qui dispensarunt, ut refert Cardenas *disert. 2. n. 501.* 6. Cardinalatus non est ordo.

7. Omnes septem Ordines constituunt unum Sacramentum Ordinis unitate aggregationis, & ordinationis ad unum finem, qui est sacrificium Missæ, & Eucharistia conficienda.

8. Hinc tam Episcopus Ordines conferens, quam Clericus recipiens debet esse in gratia, aliàs peccabit mortaliter.

9. Omnes Ordines imprimunt characterem, ac proinde non possunt sine sacrilegio reiterari.

10. Character, qui ab Ordine imprimitur, est quedam qualitas spiritualis animæ inhaerens, & definitur, quod sit signum quoddam spirituale impressum in anima, per quod distinguitur homo tali signo signatus ab aliis, & dignoscitur Deo consecratus, & ab eo deputatus ad gratias, & dona Christi dispensanda, & ad ejusdem munera exercenda. Character imprimitur, quando tangitur instrumentum porrectum ab Episcopo proficiente verba,

Character enim imprimitur eo tempore, quo producit gratia; quia character est effectus secundarius, gratia primarius. Gratia autem producit in eo instanti, quo Sacramentum est completum; quia Sacramentum est signum practicum; unde gratiam cau-

fat in eo instanti, quo habet perfectam significationem, ad quam est institutum: *v. n. 183.*

Si ponatur obex peccati mortalis, gratia non causatur, causatus verò character, gratia illa ex operato causatur solum ablato obice:

11 Materia remota Sacramenti Ordinis in generali est ipsum instrumentum, materia proxima est traditio, & acceptatio ipsius instrumenti: forma verò sunt verba prolata ab Episcopo in traditione instrumenti.

Materia, & forma debent esse simul moraliter; requiritur autem contactus physicus materiae, & intentio actualis, aut saltem virtualis in Episcopo conferente; sufficit habitualis in Clerico suscipiente, de quibus fuit infra, & in *tom. 1. de Sacram.*

12 Effectus Sacramenti Ordinis sunt augmentum gratiae, & character. Sacramentum, inquam, Ordinis per se causat non primam, sed secundam gratiam, nempe augmentum gratiae habitualis; per accidens verò primam.

Ratio primi est, quia causare per se primam gratiam solum convenit Sacramentis reconciliativis, cujusmodi sunt Baptismus, & Pœnitentia, minimè Ordo.

Ratio secundi est, quia sicut id conceditur aliis Sacramentis non reconciliativis, ita debet concedi Ordini. Casus autem esse potest; si quis dum ad Episcopum ordinandus accedit, recordetur alicujus mortalis, & Confessarium non habens eliciat actum attentionis, quem inculpabiliter putat contritionem, iste stante bonâ fide ex vi Sacramenti Ordinis, quod suscipit, justificatur; adeoque Sacramentum per accidens causat primam gratiam.

13 Sacramentum Ordinis ultra secundam gratiam sanctificantem, & characterem, causat gratiam sacramentalem, & sunt specialia

quodam auxilia functionibus. Et effectus
cujusque ordinis propter causam, per quam
aliquo ordine est insignitus, ad officia illa
re. Et rite exercenda peculiariter modo patet.
Et ad hoc efficitur.

Quae specialia auxilia non solum in
Ordinis susceptione, verum etiam, quia
Ordo ipse exercetur, intuitu Ordinis
conferuntur: *v. tom. 1. de effectibus Sacram.
in genere.*

14 Sacramentum Ordinis fuit institutum
à Christo, quando die Cœnæ, postquam
municavit Apostolos, dixit: *Hic facite
memoriam commemorationem.*

De his, quae sunt de substantia, ac
de solemnitate Ordinis.

15 **A**D substantiam, & valorem Sacramenti Ordinis requiruntur, nihil aliud quatuor.

16 Primum, est potestas Ordinandi, esse debet Episcopus consecratus, qui non esset hereticus, schismaticus, suspensus, degradatus, illicitè, sed valide consecratus; ordinum collatio est actus ordinis, non jurisdictionis, ordo autem, quia est indelibilis, semper manet in eis. Minores possunt et privilegio Abbates conferre.

17 Secundum, materia, forma, & intentio, tam Episcopi conferentis, quam suscipientis, ut in *n. 11.* Omnino vide in *tom. 1. de Baptismo, ver. Minister, causam* de qua qui ad Ordines suscipiendos accedit, non protestationem Episcopi.

18 Tertium, est sexus virilis: hinc causatur est incapax ordinum, pariter hereticus, & schismaticus, in quo sexus scemineus prævalet, & non autem ordinatur, si sexus virilis prævalet, sed si post ordinationem incipiat prævalere, si sexus scemineus, non potest valide ordinari.

aut absolvere, licet characterem retineat: hinc valide, & si illicite ordinantur amentes, caeci, & similes irregulares, estò hi maneant iure Ecclesiastico suspensi; & pueri rationis non compotes, qui tamen ad castitatem non tenentur vi voti, nisi adveniente usu rationis satisficent. Omnino vide com. n. in imped. m. r. de ord. ne sacro.

19 Quartum denique, quòd sit baptizatus baptismò fluminis.

Baptizatus baptismò sanguinis, aut fluminis, salvati potest, sed non valide ordinari. Quòd si bona fide ordinaretur, invalida esset ordinatio; adeoque repetenda, quia ex iure divino baptismus fluminis est in via omnium sacramentorum: *In lib. 3. Decr. tit. 43. de presbytero non baptizato cap. 1. § 2.*

Angelus, nec licite, nec valide ordinari potest; quia subjectum Sacramentorum ex institutione Christi est homo viator: *v. tomo 1. de subjecto sacram.*

20 Adlicitam autem Ordinum susceptionem requiruntur plura ex parte subjecti, ex parte Ministri, & ex parte utriusque.

EX PARTE SUBJECTI.

21 Requiritur primò, status gratia.

Sufficit, si ponatur in gratia per contritionem ad differentiam sumptionis Eucharistiae, ut *nu. 279.* Secundò, quòd sit confirmatus. Tertiò, titulus sustentationis, benefici scilicet, patrimonii, vel Religiosae paupertatis, ejus tamen, quam solemniter Religiosi in professione emittunt. Quartò, scientia sufficiens. Quintò, licentia Ordinaris, seu licentia dimissoriae. Sextò, quòd non sit irregularis, suspensus, excommunicatus, aut alio canonico impedimento interdictus. Septimò, demum aetas sufficiens pro prima tonsura, & tribus minoribus requiritur septenniù completum: pro Accolytatu annus duodecimus

completus; pro Subdiaconatu annus vigesimus secundus inchoatus; pro Diaconatu annus vigesimus tertius inchoatus; pro Sacerdotio annus vigesimus quintus inchoatus.

22 Capellanus ordinari potest titulo beneficii, si Capellania sit collativa, videlicet sacra, perpetua, & congrua sustentationi Clerici sufficiens, juxta *Trid. sess. 21. de refor. cap. 2.* minime si sit non collativa, seu laica, quia illa est beneficium, non ista: *v. tomo 1. de beneficiatis.*

23 Religiosus, qui ordinatur titulo paupertatis, si fiat Clericus secularis, tenetur patrimonium assignare; quia est in statu seculari, in quo honestam habere debet sustentationem, juxta *Trid. cit. Inò si erat Subdiaconus, non potest ad alios ordines promoveri sine beneficio, aut patrimonio.*

24 Hinc *Port. v. Ordines sacri nu. 8.* docet, quòd scienter emisit professionem invalidam, mortaliter peccet suscipiendo Ordinem sacrum; quia ordinatur sine titulo, quòd est contra Jus Canonicum. Ordinatus sine titulo, per saltum, absque dimissoriis, sine legitima aetate, est suspensus ab ordine, & si in illo ministret, sit irregularis. *Port. cit. n. 13.*

De his poenis, & censuris agit *Trid. sess. 7. de reform. cit. n. 30. sess. 21. de reform. c. 1. n. 2. sess. 23. de refor. c. 3. § 17. & Tamb. de Ord. cap. 12.* ubi agit de poenis male conferentis, aut recipientis ordines.

25 Qui verò Sacerdotium suscipit cum aliquo impedimento, ob quòd est suspensus ab ordinibus, non fit irregularis per hoc præcisè, quòd cum Episcopo consecratur in Missa, in qua ordinatur; quia non dicit verè Missam; adeòq; non exercet ordinem: ita *Port. cit. n. 7.*

26 Qui presbyteratus ordinem suscipit in peccato mortali, peccat mortaliter. 1. Ordinem suscipiendo in acceptatione materiae, & usu formae; quia Sacramentum suscipit. 2.

Q9999 3

Ver-

Y. 29. consecrationis in Nulla Ordinationis proferendo; quia cum Episcopo Sacramentum conficit. 4. Communicando, quia Sacramentum Eucharistia suscipit.

Et qui non potest sine mortali à prolatione verborum consecrationis, nec à communionē abstinere, cum sint materiæ gravis graviter præscripta ab Ecclesia, tenetur tunc conteri.

EX PARTE MINISTRI.

27 **R**equiritur primò status gratia. Secundo, ut Episcopus consecratus non sit suspensus, aut alio canonico impedimento interdictus. Tertio, ut sit Ordinarius; non potest enim ordinare, nisi subditos, aut alienos cum dimissorias proprii Ordinarii.

28 Tripliciter autem potest aliquis esse subditus alicui Episcopo. Primò, ratione originis, quatenus in ejus Diocesi natus est, non casu, & per accidens. Secundo, ratione domicilii, quatenus ibi habitat animò perpetuo manendi, ad quod sufficiunt decem anni. Tertio, ratione beneficii, quod tenet in tali Diocesi, quod sit ad congruam sustentationem sufficiens: quod idet ex his tribus modis sit subditus, potest ab Episcopo ordinari, & ab eo petere dimissorias, juxta Bullam Innoc. XII. omnino attendendam in *num. 38.*

29 Ordinatio Clericorum nullius Diocesis spectat ad Episcopum, intra cujus Diocesis fines locus situs est. Quod si locus sit omnino extra fines, spectat ad Episcopum illum, cujus Ecclesia Cathedralis est proximior. *Fagnanus lib. 1. Decr. cap. Significasti num. 23.*

30 Regulares in Italia, v. gr. existentes habentes dimissorias à suis Prælati à quocumq; Episcopo intra Italiam ordinari posse, docet Tamb.

31 Episcopus non potest Ordines sacros [beneve. o. minores] nisi inter Missarum so-

lemniam ab ipomet celebrata conferre. *Si illi; aut alio celebrante sine dispensatione sacrificiis conferat illicite confert, quia contra ecclesiam consuetudinem, & Rubricas Pontificis; sed valide, quia de essentia consecrationis est sola materia, forma, & intentio, nec usum adest decretum irritum. Ubi notatio Silvestri quòd talis collatio sit irrita non est probabilis, sed destituta fundamentis.* *Gobat. tom. 1. tit. 8. num. 257.*

Si verò ordinandis jam convocatis in hebdomada quæ esset collatio facienda, interveniret Episcopo magna difficultas, statim munus obeundi, & nullus alius esset Episcopus, qui posset, aut vellet supplere; tunc licet licite curare Missam celebrari per alium Sacerdotem, & ipse conficere jidique ex *keja*, & generali interpretatione, quæ in requisitis majoris considerationis additis solent, ob graviam incommodam, quæ eveniret si sine ordinatione remitterentur, *interim Gobat. cit. num. 26.*

EX PARTE UTRIUQUE

32 **R**equiritur primò tempus, in Ordines debent conferri, de quo dictum est *num. 3.*

Secundo requiruntur interstitia temporum, hoc est temporis intervalla inter unum & alium Ordinem.

33 Inter primam tonsuram, & ostiendam non debent intercedere interstitia. Inter ostiendam debet intercedere aliquod intervallum arbitrio Episcopi, qui potest dispensare eodem die conferre. Inter Accolytatum, & Subdiaconatum, & pariter inter quoslibet Trident. debet intercedere annus, qui licet, si sit Ecclesiasticus, ab uno Sabbato, & si Sistentes, ad alium similem sequentem Sabbatū etiam si non intercesserint duodecim menses integri; & à fortiori solent annos transire, licet Ecclesiasticus annus non finiret.

INNOCENTIUS, &c.

34 Dispensare super interdictis possunt Episcopi, possunt etiam Regulares cum suis subditis; qui tamen monentur, ut ex modestia non dispensent, sed in dimillioris Episcopos rogent, ut dispensent.

35 Dispensatus à Summo Pontifice super defectu ætatis, adhuc indiget, ut super interdictis dispensetur, si tempus inter unum, & alium Ordinem præscriptum non sit elapsu; quæ ætas, & intervallum temporis inter unum, & alium Ordinem sunt duo requisita disparata ac proinde dispensatus super uno, super alio dispensatus minimè censetur.

36 Potest Episcopus eodem die primam tonsuram, & quatuor minores conferre, minimè minores cum Subdiaconatu; potest autem minores cum Subdiaconatu eodem die conferre ex causa, vel ubi adest consuetudo, etiam sine causa. Duos autem majores eodem die conferre non potest sine Papæ dispensatione, *num. 3.*

37 Tertio denique requiritur, ut servetur ordo inter collationem, & receptionem unius, & alterius; debent igitur recipi eodem ordine, quorum altero secundo sunt numerati.

Si autem reciperetur Diaconatus v. gr. ante Subdiaconatum, & sic de cæteris, valida esset receptio, sed hic qui esset per saltum ordinatus, maneret suspensus à sui ordinis executione, & ulteriori receptione; potest tamen Episcopus cum eo dispensare, nisi ante huiusmodi dispensationem solemniter ministrasset in ordine per saltum suscepto, quia tunc est necessaria dispensatio Summi Pontificis.

Conc. Trid. sess. 23. de refor. cap. 14.
INNOC. XI. CONSTITUTIO.

A. Pud Pignatelli *tom. 10. post consultar.*

13.
Quæ plura declarantur, ac præscribuntur, pro tollendis abusibus, & fraudibus circa Ordinationes alienorum subditorum.

38 Speculatores domus Israel, &c.
Ceterum per ea ipsa indulta, &c. salutare in illam, quam S. Gen. Trid. Concilii Decreta de non Ordinandis ad patrimonii titulum, nisi illis, quos Episcopi pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum assuetos judicaverint, & præferunt disciplinam, nequaquam relaxatam intelligi; quinimò nec unquam ad indulta huiusmodi exequenda Episcopos ipsos arctare; sed illorum executionem arbitrio semper eorumdem Episcoporum, quorum conscientias hac in re strictissime oneratas volumus, prorsus relinquere declaravimus, &c.

39 Verum quò impentius, &c. delatis ad Nos querelis accepimus, graviora quotidie malignarum inimicum in Sancto, &c. Motu proprio, & ex certa scientia, &c. Hanc generali nostra, & perpetuò valituram Constitutione decernimus, & declaramus, nulli Episcopo, seu cuiusvis loci Ordinario, tametsi Cardinalatus honore fulgeat, licere externam quempiam, ac sibi ratione originis, seu domicilii, juxta modum inferius declarandum, legitime contracti non subditum, ad Clericalem tonsuram promovere, cuiusvis beneficii Ecclesiastici ei statim, & tonsuræ huiusmodi insignitus fuerit, conferendi, seu ad quod is à patronis jam presentatus, seu nominatus fuerit, prætextu; etiam si beneficium prædictum de novo ea expressè adjecta lege fundatum fuisse constiterit, ut quis immediate post Clericalem characterem susceptum ad illud instituat. Præterea Clericum, qui legitime jam à proprio Episcopo ad eandem Clericalem tonsuram, seu

„ seu etiam ad minores Ordines promotus
 „ fuerit, non posse ab alio Episcopo rati-
 „ ac titulo cujuscumque beneficii in illius
 „ Diocesi obtenti ad superiores Ordines pro-
 „ moveri, nisi ante eorumdem susceptionem
 „ testimoniales litteras proprii Episcopi, tam
 „ originis, quam domicilii, super suis nata-
 „ libus, etate, moribus, & vita sibi conce-
 „ di obtinuerit, easque Episcopo Ordinanti
 „ in actis illius Curiae conservandus exhibue-
 „ rit.

„ 40 Licet verò Clericus ratione cujusvis
 „ beneficii in aliena Diocesi obtenti subjeci
 „ dicatur jurisdictioni illius Episcopi, in cu-
 „ jus Diocesi beneficium hujusmodi situm
 „ est; eam tamen de cetero hac in reincon-
 „ cuse, servari volumus regulam, ut nemo
 „ ejusmodi subjectionem ad effectum susci-
 „ piendi Ordines acquirere censeatur, nisi
 „ beneficium prædictum ejus sit redditus, ut
 „ ad congruam vitæ sustentationem, sive
 „ juxta taxam synodalem, sive eâ deficientem,
 „ te, juxta morem regionis pro promovendi-
 „ dis ad Sacros Ordines, detractis oneri-
 „ bus, per se sufficiat, illudque ab Ordinan-
 „ do pacifice possideatur, sublatâ quacum-
 „ que facultate supplendi, quod deficeret
 „ fructibus ejusdem beneficii, cum adjectio-
 „ ne patrimonii etiam pinguis, quod ipse
 „ Ordinandus in eadem, seu alia quavis
 „ Diocesi obtineret, ac Episcopus sic Ordina-
 „ ns, tam de prædictis testimonialibus lit-
 „ teris, quam de redditu beneficii hujusmodi
 „ expressam in consueta collatorum Ordini-
 „ num attestatione mentionem facere debe-
 „ bit.

„ 41 Cæterum subditus ratione originis, is
 „ tantum sit, ac esse intelligatur, qui natu-
 „ raliter ortus est in ea Diocesi, in qua
 „ ad Ordines promoveri desiderat, dum-
 „ modo tamen ibi natus non fuerit ex acci-

„ denti occasione nimirum itineris, vel
 „ cii, legationis, mercaturæ, vel cupi-
 „ alterius temporalis moræ, seu permoran-
 „ tiae ejus patris in illo loco, quo collatum
 „ tenus ejusmodi fortuita navitas, sive
 „ ra tantum, & naturalis patris origo
 „ tendenda. Quod si quis tanto tempo-
 „ spatio in eo loco, in quo ex accidenti
 „ cut præmittitur, natus est, mox tunc
 „ rit, ut potuerit ibidem canonico
 „ impedimento icretiri, tunc etiam ab
 „ natio ejus loci litteras testimoniales, ubi
 „ pra, obtinere illasque Episcopo Ordina-
 „ nanti per eum collatorum Ordinum
 „ stimonio similiter recensendas præsentari
 „ teneatur.

„ 42 At si pater in alieno loco, ubi
 „ lius natus est, tandiu, ac eo antea po-
 „ manserit, ut inibi verò domicilium
 „ contraxerit, tunc non origo patris, sed
 „ micilium per patrem legitime, ut pos-
 „ tur, contractum, pro Ordinatione
 „ filii attendi debeat.

„ 43 Subditus autem ratione domicilii
 „ ad effectum suscipiendi Ordines, ubi
 „ taxat censeatur, qui licet alibi natus
 „ rit, illud tamen adeo stabiliter contine-
 „ rit in aliquo loco, ut vel per dies
 „ nium saltem in eo habitando, vel in
 „ rerum, ac bonorum suorum præsentia
 „ instructis ædibus in locum hujusmodi
 „ transferendo, ibique in super præsentia
 „ considerabile tempus commorando, in
 „ superque suum perpetuò ibidem per-
 „ nendi animum demonstraverit, & in
 „ minus ulterius utroque casu, se verò, tan-
 „ liter animum hujusmodi habere, juxta
 „ do affirmet, Si quis tamen à propri-
 „ ginis loco in ea ætate discesserit, qui
 „ tuerit alicui canonico impedimento
 „ xius effici, etiam Ordinarij sine originis

moniales litteras, ut supra, asserere debebit, ac de illis expressa similiter mentio in susceptorum Ordinum litteris facienda erit.

44 Ad hæc nullus Episcopus alienæ Diœcesis subditum familiaritatem suam ad aliquos sacros, seu minores Ordines, vel etiam primam tonsuram pro movere, seu ordinare præsumat absque ejus proprii, originis scilicet, seu domicilii, Prælati testimonialibus litteris, ut supra, & nisi ad præscriptum Concilii Tridentini præfati sess. 23. cap. 9. de reform. familiaritatem prædictam per integrum, & completum triennium in suo actuali servitio secum retinuerit, ac suis sumptibus aluerit: Beneficium insuper, quod ei ad vitam sustentandam, juxta modum superius præfinitum, sufficiat, quâcumque fraude cessante, statim, hoc est saltem intra terminum unius mensis à die factæ ordinationis, se ipsa illi conferat, ac in Ordinationis hujusmodi testimonio expressam iidem familiaritatis, ac litterarum prædictarum mentionem facere tenetur.

45 Porro, ut quicumque fraudibus aditus omnino præcludatur, volumus, & Apostolicæ Authoritate statuimus, atque decernimus, ut Episcopus quilibet suos, ratione originis, sive domicilii subditos Clericos quoscumque ab alienis Episcopis quavis authoritate, etiam cum suis commendatitiis litteris promotos, nedum ad formam Concilii Tridentini prædicti sess. 24. cap. 3. de reform. quo ad scientiam examinare valeat, verum etiam Ordinum eis collatorum testimoniales litteras, gratis tamen, recognoscere, ac diligenter perquirere, an quo ad illos præsentis Constitutionis formam, & dispositio, adimpleta fuerit, assignato sic promotis termino

Pet. Exam. Ecclesiast. Tom. II.

competenti ei magis beneviso ad docendum de ejusmodi adimplemento, ita ut quos eo termino elapsio id minimè præstitisse compererit, à susceptorum Ordinum exercitio, si ita, & quamdiù ei expedire videbitur, suspendere, illisque, ne in Altari, aut in aliquo Ordine ministrant, interdiceret possit.

46 Ita verò præmissa omnia, & singula, perpetuò, ac inviolabiliter observari, atque adimpleri volumus, ut si quid in istisdem præmissis, seu eorum aliquo secus fiat, Ordinans quidem à collatione Ordinum per annum, Ordinatus verò à susceptorum Ordinum executione, quamdiù proprio Ordinario videbitur expedire, eò ipso suspensus sit, aliisque insuper gravioribus pœnis pro modo culpæ nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis uterque subiaceat, &c. 47 Decernentes pariter eandem præsentibus litteras semper firmas, & validas, & efficaces existere, & fore, &c. Ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, &c. ceterisque contrariis quibuscumque, &c. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incar. Domin. 1694. Prædie novas Novembris.

DE BENEFICIO, ET PATRIMONIO

Decretum Trid. sess. 21. de reform. cap. 2.

48 **C**um non deceat eos, qui divino ministerio ascripti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quaestum exercere: comper-

R r r r

2, um-

tumque sit, complures plerisque in locis ad
 sacros Ordines nullo ferè delectu ad
 mitti, qui variis artibus, ac fallaciis confin-
 gunt, se beneficium Ecclesiasticum, aut
 etiam idoneas facultates obtinere: statuit S.
 Synodus, ne quis deinceps Clericus secula-
 ris, quamvis aliàs sit idoneus moribus, sci-
 entia, & aetate, ad sacros Ordines promo-
 veatur, nisi prius legitime constet, cum be-
 neficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vi-
 dum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id
 verò beneficium resignare non possit, nisi
 facta mentione, quod ad illius beneficii titu-
 lum sit promotus; neque ea resignatio
 admittatur, nisi constito, quòd aliundè
 vivere commodè possit, & aliter facta reli-
 gnatio nulla sit. Patrimonium verò, vel
 pensionem obtinentes, ordinari posthac
 non possint, nisi illi, quos Episcopus judica-
 verit assumendos pro necessitate, vel com-
 moditate Ecclesiarum suarum, eo quoque
 prius perspecto, patrimonium illud, vel
 pensionem verè ab eis obtineri: taliaque es-
 se, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint,
 atque illa deinceps sine licentia Episcopi a-
 lienari, aut extingui, vel remitti nullatenus
 possint, donec beneficium ecclesiasticum
 sufficiens sint adepti, vel aliundè habeant,
 unde vivere possint, antiquorum canonum
 pœnas super his innovando.

49 Nullus igitur secularis potest licitè Or-
 dines sacros suscipere, nisi ad titulum benefi-
 cii; ad titulum verò patrimonii, vel pensionis
 ex necessitate, aut commoditate Ecclesie judi-
 cicio Episcopi.

Beneficium, patrimonium, vel pensio, tres
 conditiones exposcit.

50 Prima, quod sit sufficiens ad honestam su-
 stentationem Sacerdotis, juxta judicium, &
 præscriptionem Episcopi loci. In Synodo Panor-
 mitana dispositum est, debere esse Panormi

scutorum 60. & insuper quòd possit
 Ordinari ad titulum Vivandæ in Cathedrali
 Ecclesia; in Diocesi 40.

52 Si patrimonium non sufficiat, sit etiam
 junctum beneficio tenui sufficiat, & econtra
 so. Ita Com.

At hoc solum est verum in casu, qui
 liceret Episcopo ad titulum patrimonii
 ricum Ordinare, puta ex necessitate, aut com-
 moditate Ecclesie; tunc namque si pat-
 monium subrogari potest totum in locum
 totius beneficii, juxta Trid. relatum, supra
 in partem.

53 Hoc tamen casu seculo, defectu be-
 neficii non potest suppleri per patrimonium
 am pingue, ex Const. Innoc. XII. relatum
 Ubi Pontifex expressè ait, se velle con-
 servari Decreta Trid. adeoque cum Trid.
 (extra præmissam necessitatem, &c.) pro-
 hibeat, quem ordinari titulo patrimonii
 sequenter prohibet, beneficium per pat-
 monium, sive in totum, sive in partem
 54 Eandem prohibitionem confirmat
 noc. XII. in relata constit. num. 38.

54 Patrimonium, ad cujus titulum
 ordinatur, gaudet privilegiis honorarii be-
 neficii, quia subrogatur in locum beneficii
 tamen subiectum solutioni decimarum
 locorum consuetudinem. Fagnanus de b.

55 In collatione cum aliis fratribus
 tur quis patrimonium computare loco
 ma, nisi de expressa voluntate patris, pater-
 tis sine præjudicio legitime abortivi, pat-
 monium filio assignare, constat contra

56 Secunda quod sit perpetua conditio
 super re certa, & immobili. Unde nec
 quis ordinari ad titulum sine indultu
 ris, aut artis, ex Decl. Sac. Congr. Cons.

potest promoveri, qui ex industria, vel
 honesto lucratur (puta quod sit
 Magister grammaticæ, prætor, vel alius

professionis) sufficientia ostentationem vita. Apud Gobat, tom. 1. tract. 8. num. 626 Nec potest quis Ordinari ad titulum Vicarie, aut Capellanie amovibilis.

57 Sufficit ad patrimonium census redemptio, cautione tamen præstita, ut in casu redemptionis, capitale deponatur Judicis decreto apud personas idoneas, ut iterum census constituatur.

58 Sufficit utulus prædicationis perpetui: Beneficii consistentis in distributione quotidianis perpetuis: servitii perpetui alicujus Ecclesie habentis fructus congruentes aut Capellanie perpetue; æquivalent enim beneficio. Hinc qui obtinet Capellaniam in Capella Papæ, ad Sacros Ordines promovetur: v. tom. 1. ver. Beneficiari.

59 Tertia, quid possideatur pacificè. Hinc non debet esse litigiosum, etiam si litigium sit super possessione. Non sufficit spes, etiam certa, aut jus ad beneficium, pensionem, vel patrimonium. Nec quod Ordinandus sit jam præsentatus, aut electus ad beneficium, etiam si possessio beneficii, &c. injustè impediatur; quia Conc. expolcit pacificam possessionem ante Ordinationem, ut in 48.

60 Qui beneficium possidet, potest ad Sacros Ordines promoveri, quamvis fructus illius non statim sed certo post receptum Sacerdotium sit percepturus. Leander, Castropal. Gargia, Ant. à Sp. S. & alii de Ordine infra contra Philibertum. Quia verè de præsentati beneficium pacificè possidet, quod Trid. expolcit.

61 Deniq; posse quem ordinari sine sufficienti beneficio, patrimonio, &c. maxime, ubi adest Sacerdotum penuria, cum sola fideiussione alimentorum, quatenus quis potens, & valens spondeat se necessaria ordinandis ministraturum, docent Leander, & apud ip-

sum Dian. par. 5. tr. 10. ref. 48. cum aliis contra Philibertum; quia hic est satis, & certò provius de congrua sustentatione, quod est finis Concilii.

62 Ordinatus jam in Sacris non potest, nec licite, nec valide, beneficium resignare, nec patrimonium alienare, donando, vendendo, permutando, &c. nisi de illo partem ad suam congruam sustentationem sufficientem retineat, aut nisi aliud obtinuerit, unde commodè vivere possit: Et tunc, non nisi de licentia Episcopi, qui post diligens examen de sufficientia judicet.

63 De præmissis tribus conditionibus aliquid tangit Innoc. XII. in sua const. nu. 40. C. 44.

QUÆRES I.

64 An qui Ordines Sacros suscipit cum beneficio, aut patrimonio factò suspensionem incurrat?

Peccare mortaliter, in quantum facit testes falsum jurare, sed non incurrere censuras, tenent Castropal. de Ord. tr. 27. p. 22. Dian. par. 2. tr. 16. ref. 9. par. 5. tr. 10. ref. 50. Anton. à Spir. S. tract. 9. disp. 4. à num. 129. Gobat. tom. 1. tra. 8. num. 604. & quàm plures apud illos. Ratio est; quia Trid. innovat pœnam suspensionis per Sacros Canones antiquos inflictam sub hac clausula, nisi Prius legitime constet. eum beneficium, aut patrimonium, quod sibi ad vitium honestè sufficiat, pacificè possidere; quando autem quis eum factò patrimonio promoveatur, jam legitime constat per informationes [licet per falsos testes] eum pacificè patrimonium possidere; adeoque suspensionem non incurrit.

65 Resp. eum suspensionem incurrere Leander de Ord. tract. 6. disp. 9. quest. 4. Fagn. in lib. 3. Decr. cap. Cum secundum. tit. de præbendis. Rodr. Bonac. Ledesma, & quàm plures.

R III 2

106

res apud eos. Ratio est; quia qui ordinatur cum beneficio, aut patrimonio ficto, reverà ordinatur sine titulo; nam beneficium, & patrimonium fictum, reverà nō est beneficium, nec patrimonium. Tum quia (ex Fagnano) totus finis Sacrorum Canonum, *cap. Nemini*, *cap. Diaconi*, & *cap. Postulasti de rescriptis*, atque etiam Trid. innovantis, fuit, ne Clerici mendicarent, cum hoc cederet in dedecus statūs; ad quod in conveniens vitandum duas statuere pœnas: Unam suspensionis ex parte ordinati sine titulo; nam pœna suspensionis retrahit Clericum ne sine titulo ordinetur; & si ordinatur, jam suspenditur ab exercitio ordinis, & tunc si mendicet, non est tam inconveniens, dum ordinem non exerceat. Aliam ex parte Episcopi Ordinantis, nimirum ut Episcopus scienter Ordinator teneatur de mensa Episcopali ordinato sine titulo alimenta præstare; unde sublata per absolutionem suspensione Clerici, remanet pœna in Ordinatore.

Datâ autem sententiâ, quod qui Episcopum decipit, & cum ficto patrimonio ordinatur, non esset suspensus, inconveniens illud non vitaretur; nam ex una parte Clericus sic promotus non esset suspensus; adeoque posset Ordinem exercere; ex alia parte non posset ab Episcopo alimenta petere, nec ille ad ea teneretur; quia promovit deceptus, & bonâ fide post diligentiam adhibitam putans verum patrimonium habere; adeoque esset in periculo mendicandi, quod Sacri Canones, & Conc. sunt acriter detestati.

66 Ex quo fit, pœnam suspensionis per antiquos Canones contra Ordinatos sine titulo fulminatam, non fuisse à Trid. correctam, & ad præfatam clausulam reductam, sed absolute innovatam. Quod maximè liquet ex eisdem sine: *Qui variis artibus, ac fallaciis consurgunt, se beneficium Ecclesiasticum aut etiam idone-*

as facultates obtinere, ad quas artes, fallaciæ & fictiones beneficii, aut patrimonii extendendas, immediate pœnam suspensionis eorum Canonum contra Ordinatos sine titulo fulminatam innovat. Unde in illa clausula nisi prius legitime constiterit, legitime non habet adæquatum actum iudicii afficit, nec reformationes, & iudicium, seu determinationem, & approbationem Episcopi, contra Trid. expressè vult, fallacias, & fictioes patrimonii excludere, per hoc ipsum vult, fallacias & fallaces informationes excludere. Quod dicitur

67 Denique Fagnan. cit. assert. Dec. in Congr. his suis verbis:

Die 27. Nov. 1610. S. C. Conc. proprobo, supradicto dubio, omnium sententia fuit, hoc casu pœnam suspensionis ordinati non fuisse correctam, & haberi Trid. Conc. esse innovatam, & proprobo huiusmodi Clericum, qui adhibito ficto, confectoque titulo Ordinatore dicitur, esse ipso jure suspensum, carens executione.

Hæc sunt verba Fagnani.

68 Colligitur etiam ex Const. Innoc. III. *num. 4.* denique Synodus Panoensis anno 1652. & 1691, suspensionem ordinati huiusmodi fulminat his verbis:

69 Ne verò fraudes diligentia nostrorum tentent forte deludere per retrocessiones, cessiones, aliâque pacta; declaramus, si quis esse patrimonium illud, quod ab aliquo creditur cum prævio pacto non erigatur, etus annos, vel eos retrodonandi, vel potest modolibet retrocedendi. Declaramus etiam, in pœnam suspensionis à pure innovatam, incurrere, qui cum hoc, & ficto, & falso lato patrimonio ad sacros Ordines promoti, eandemque pœnam suspensionis à pure innovatam, si quatenus oportet, denuò injungimus.

QUÆRES II.

74 *Quis promovetur ad Sacros Ordines cum patrimonio sibi donato hac sub conditione, ut post ordines susceptos illud restituat donanti. An suspensionem incurrat?*

Negat incurrere Leander *de ord. tr. 6. dis. 9. q. 5.* & apud ipsum Ledesma cum aliis. Quia hic non promovetur cum ficto patrimonio, sed vero.

75 Nec obstat (ait) pactum; quia ordinatus non tenetur illi stare, nec patrimonio restituere; idque in penam donantis, qui voluit Episcopum, & Ecclesiam decipere. Et maxime, quia ex Trid. cit. est interdicta promotio, & declarata nulla omnis alienatio patrimonii. Unde hic solum peccavit mortaliter ratione pacti, quod iniicit, quod nullum, & invalidum ex jure esse sciebat; minime censuram incurrit: Ita illi.

76 Dico, quod si talis promotus patrimonio recepit, non ut donatum, sed ut commodatum, ut illud ostenderet Episcopo, sicque deciperet; utique suspensionem incurrit; quia cum ficto patrimonio est promotus, & inde tenetur illud restituere commodanti. Qui casus est attendendus; quia in dedecus status sacerdotalis, & in fraudem Sacrorum Canonum audiri practitari. Idem Dico, si recepit ut donatum cum pacto retrodonandi, ex *nu. 69.* quia est palliata donatio.

QUÆRES III.

77 *Quis cum patrimonio sibi donato promovetur ad Subdiaconatum, & Diaconatum, post quem patrimonium absque ullo ad id prævio pacto (donanti renunciat, absque eo, quod aliud ad congruam sustentationem sufficiens obtinuerit, & inde ostendens testimonium patrimonii renunciati, aut alienati renun-*

R E F E R T *3* **ciatione**

Et ne ullus fraudibus locus restet, præcipimus Ordinandis sub titulo patrimonii, ut præter scripturas, quæ ad hunc finem præsentare tenentur, jurare quoque debeant, verum, & legitimum esse patrimonium nec ullâ fraude, & simulatione confectum quod juramentum præstare etiam debet, qui patrimonium confert; de quo præfatio juramento, atque patrimonii securitate, & quod in eo serventur sacrosancti Concilii Tridentini dispositiones, Vicarius Foraneus loci fidem faciat; alius sciant perjurii severè à nobis se esse puniendos.

70 Qui promovetur ad Ordines sacros sine titulo, & pactum facit cum Ordinatore, aut Präsentatore non petendi ab eo quiddam pro alimentis, per hoc quod ordinatur sine titulo, est absolute suspensus ab exercitio Ordinis sic suscepti. Et Ordinator suspenditur à collatione Ordinum per triennium: *In c. penult. de simonia, & in c. per tuas, de simonia.* Qui textus respiciunt circumstantiam simonia; nam talis collatio, aut presentatio censetur facta ex pretio, quatenus qui ordinatur, ut ordinatur, remittit collatori debitum, quod habet ex jure, alimenta præstandi. Et solum loquantur de pacto inito cum collatore, aut presentatore, minime cum aliis.

71 Qui habet patrimonium, sed sufficiens, fingit autem sufficiens, incurrit suspensionem si defectus sit notabilis, juxta dicta de ficto patrimonio. Minime si defectus sit modicus.

72 Patrimonium sufficiens dicitur, quod accedit ad summam præscriptam ab Episcopo loci; ad Episcopum enim ex Trid. spectat sufficientiam præscribere, ex Trid. *nu. 48.* & ex consuet. Innoc. XII. *num. 40.*

73 Defectus notabilis erit, si deficiat quinta pars, v. gr. ex viginti quinque deficiant quinque. Diana *par. 4. tr. 4. res. 52.* cum Sanchez, & Navar.

evatione tacita, Sacerdotium suscipit. An suspensionem incurrat?

Affirmo cum pluribus apud Th. Sanchez tom. 2. lib. 7. c. 1. dub. 40. & 38. A ratio, quam adducunt, quia scilicet donatio illa sit valida, est falsa, ut vitium est. Sed potius ratio erit, quia talis cum in re spoliatus esset fructibus patrimonii æque se haberet, ac qui caretet patrimonio. Et frustraretur finis Sacrorum Canonum, qui est vitare in Sacerdotibus sordidum quæstum, & mendicationem: v. n. 69.

78 Cæterum tanquam probabilius. Leander cit. q. 6. Diana cit. ref. 52. Villal. Navar. & alii apud eos tenent hunc peccati mortaliter, sed suspensionem non incurere; quia talis renunciatio, aut alienatio est nulla, ex Trid. cit. adeoque hic Sacerdotium suscipit cum verò patrimonio; nam ex reg. juris in 6. Non præstat impedimentum, quod de jure non foretur effectum. Tum quia Trid. non imponit novam poenam, sed poenam per antiquos Canones inflictam innovat; & hæc est poena suspensionis, non contra resignantes, aut alienantes, sed contra eos, qui sine titulo Ordines sacros suscipiunt, Ant. à Spir. S. de ord. tr. 9. c. 1. num. 132. Et in odiosis non fit extensio: ita illi.

QUÆRES IV.

79 Quis patrimonium amisit. Quid dicendum?

Causa potest diversis modis contingere, ideoque varia erit resolutio. Vel hic misit, antequam Subdiaconatum susciperet. Et hic licitè ordinari non potest; quia verè est sine titulo, & cadit contra eum Tridentini præceptum.

80 Vel hic amisit post Subdiaconatum susceptum, & sine culpa. Et hunc ad alios Ordines promoveri non posse, docet Castropal. de Ord. par. 9. n. 4. cum duarum; quia reverà est si-

ne patrimonio, quod Trid. expolit, ut quæ ad factos Ordines promoveatur.

Ritè autem plures graves Doctores in hoc casu dandum esse locum Episcopi benignæ interpretationi: Nimirum, quia Episcopus cognoscat, quod sit in Subdiaconatu remanens, cogere turpi quæstum quætere, aut mendicare; sperandum esset, ut ad Sacerdotium promovendus sustentaretur; tunc pollet cum eo dispensari. Ita Tamb. de Ord. cap. 6. §. 4. num. 29. Ant. à Spir. S. de Ord. tr. 9. disp. 4. num. 131. cum alii, & Henric.

81 Dixi sine culpa, quia sicut, obnoxia culpa, nulla debet esse poena, & cononem culpa correspondet poena; & nemo debet regere gaudium de sua culpa. Unde hic, si culpa patrimonium amisit, non potest ad reliquos Ordines promoveri.

82 Nec juvat dicere, quod si in Subdiaconatu si patrimonium sua culpa amiserit, prohibetur celebrare. Nam hic solummodo Episcopo ab Altari arcendus, donec de sufficienti patrimonio sibi provideat. Et ratio est aperta disparitas; nam hic omnes Ordines sacros suscipit sine impedimento, & contra patrimonio. In casu autem suspensionis impedimento defectus patrimonii. Ita Tamb. de Irreg. lib. 10. tr. 4. c. 20. num. 4.

DE DIMISSORIIS

83 Dimissorias suis subditis concedere possunt Episcopus, & Vicarius Generalis de ejus contentu.

84 Prælati Regulares, minime locales, qui auctoritatem habent quasi Episcopales, puta Provinciales, Abbates, ut dicitur in l. 1. c. 1. eas concedere possunt suis subditis ad quoscumque Episcopum ex privilegio Clerici, ut apud Dianapar. 3. tr. 1. 2. ref. 7. etiam Noviss. Diana cit. & par. 4. tr. 4. ref. 7. Ant. à Spir. S. de Ord. tr. 9. disp. 3. n. 80.

QUÆRES I.

85 Ceteri inferiores Prælati etiam exemptionem pollunt suis subditis secularibus dimissorias concedere, nisi adfit consuetudo præscripta, aut privilegium habeant.

86 Capitulum Sede vacante, vel ejus Vicarius intra annum vacationis à morte Episcopi non potest licite dimissorias concedere sub pena interdicti Ecclesiastici. Ipsi verò Ordinati, si in minoribus, privantur privilegio Clericali, si in majoribus, suspenduntur ab executione ordinum ad beneplacitum futuri Prælati. Nisi quis vigore alicujus beneficii recepti, aut recipiendi auctoris fuerit ad Ordinem suscipiendum, in quantum scilicet obtinuerunt, vel vocati sunt ad obtinendum beneficium annexum Ordini, uti est Ecclesia Parochialis, Canonicatus, aut Capellania requirunt Ordinem: huic quidem potest Capitulum Sede vacante, & intra annum dimissorias concedere: ita Trid. sess. 7. de refor. c. 10. Anno autem viduitatis elapso, liberè potest dimissorias concedere.

87 Dimissoria non expirant morte concedentis, vel eo ab officio cessante, nisi revocentur per successorem; quia est gratia facta Leander de Ord. tr. 6. disp. 10. q. 12.

88 Si quis sine dimissoriis proprii Prælati aliquem Ordinem sacrum suscipiat, ordinans est suspensus ab ordinum collatione per annum, & Ordinatus est suspensus à suscepti Ordinis executione ad arbitrium proprii Prælati. Idem dic de subdito regulari in ordine ad suum Prælatum regularem. Si verò sit Ordines minores suscipiat, non incurrit suspensionem, nec si in eis ministrat, irregularitatem: Ex Extrav. Pij V. cum ex Sacramentis: sed peccaret mortaliter, nisi Prælati etiam susceptionem ratam haberet, Trid. sess. 23. de refor. cap. 8.

89 Subditus Archiepiscopi Panormitani Messana existens requisivit dimissorias à proprio Prælato, quibus tamen confectis, antequàm pervenirent Messanam, falsas fabricavit, & vicarium suscepit Ordinem Sacrum? An sit suspensus?

R Esp. peccasse mortaliter ratione fraudis, & pravi animi. Sed non est suspensus. Gobat. cum Nav. tom. 1. de Ord. tr. 8. n. 599 Quia verè Ordinem suscepit cum dimissoriis veris.

QUÆRES II.

90 Quis dolo, & fictione proprium Episcopum decipiendo, ab eo obtinuit dimissorias, quarum fuit ordinatus in Sacris. An sit suspensus?

A firmant Suarez, Reginald. & alii apud Dianam par. 5 tract. 10. res. 55. quia facultas non extenditur ultrà mentem concedentis; unde hic ordinatur sine licentia.

Resp. peccare mortaliter, sed non esse suspensum; quia licet dolo, & cum fictione obtinuerit, reverà tamen ordinatur cum dimissoriis veris.

Non obstat casus de n. 64. de eo, qui ordinatur cum patrimonio ficto, quem suspensum esse diximus; quia in casu de patrimonio ficto se tenet ex parte patrimonij, ita ut non sit verum, quòd qui sic ordinatur, ordinetur cum patrimonio verò: In casu verò de dimissoriis, fictio se tenet ex parte modi obtinendi, minimè ex parte dimissoriarum, ita ut verum sit, quòd, qui sic ordinatur, ordinetur cum dimissoriis veris.

91 Quòd si fictio, & falsitas se teneat ex parte dimissoriarum, quatenus quis eas falso fabricat?

fabri.

fabricavit, eodem modo discurrat, quòd sic ordinatus, sit suspensus.

DE FURTIVE PROMOTO.

92 **F**urtive promotus dicitur ille, qui sine scientia, ac voluntate Episcopi, sed potius contra ejus voluntatem, cum alius ordinandis se immiscet, & Ordinem suscipit, ut in tom. 1. de Irreg. ex delicto.

Hic suspenditur c. 1. de eo qui furtive, arbitrio Episcopi, penitentia imposita pro qualitate delicti.

93 Hæc pœna solet irregularitas vocari, at (ut notat Tamb.) hoc parùm refert: quoniam sufficit scire eam posse Episcopum tollere, tam pro susceptorum ordinum exercitio, quam pro ulterioribus suscipiendis.

94 Hic autem casus solet ab Episcopis reservari. Et est reservatus in Dioc. Panorm. sub n. 7.

DE ÆTATE ORDINANDI.

95 **Æ**tas non est computanda à die conceptionis, nec à die susceptionis baptismi, sed à die, & hora nativitatis. Nec requiritur ad valorem ex num. 21. sed ad licitam ordinationem, & ex jure Canonico.

QUÆRES I.

96 *An sufficiat, quòd annus sit inchoatus per unum, aut dimidium quadrantem?*

Sanchez, & Bonac. exposcunt unum diem, aut dimidium diei. Diana ait, sufficere unam horam.

Resp. Sufficere, quòd sit inchoatus per unum, aut dimidium quadrantem. Leander de ordine tr. 8. dis. 6. q. 7. Gobat tom. 1. tr. 8. n. 517. & Ant. à Spir. Sanct. de ord. tr. 9. dis. 4. sect. 3. cum juribus.

Quæ sententia est mihi certa, quia in Trid. sess. 23. de refor. c. 12. habetur: Nihil alius diaconatus ordinem ante vigesimum septimum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quatuordecimum, ad Episcopatus ante vigesimum sextimum, ad Archiepiscopatus ante vigesimum octimum, ad Pontificatus ante vigesimum nonimum, nisi per litteras apostolicas, licite suscipiendum requiritur, & debet, quæ verificatur, quòd in ea constitutus non promoveatur ad subdiaconatum ante vigesimum secundum; sed ætas anni vigesimi secundi per solum quadrantem, aut dimidium quadrantem inchoati, est talis, ut non constitutus non promoveatur ad subdiaconatum ante annum vigesimum secundum; quod per solum quadrantem, aut dimidium quadrantem inchoati requiritur; & sufficit ad subdiaconatus ordinem licite suscipiendum. Qui enim constitutus in medio quadrantis ante vigesimum, & physice attingit annum 22. ad id quod potest dici ante annum 22.

QUÆRES II.

97 *An qui ætatem attingit hora, quatuor, vel quinta Sabathi, possit mane ejusdem ordinem Sacrum licite suscipere?*

Affirmat Leander cit. quæst. 8. h. c. 1. Sanchez cit. n. 87. Diana par. 2. tr. 1. dis. 9. Quia in hoc casu vespera diei trahitur ad diem, cum ex utroque fiat una dies. Unde naturali continuatione, qui sic ordinatur, ut si dicitur in anno 22. 3. ante 23. ante die.

Resp. non posse Villal. de ord. tr. 1. dis. 1. var oppositam rationem; nam si verum esset verè, & physice constitutus in anno 22. sed per medium diem ante annum 22. ad id quod potest dici ante annum 22. quòd est contra Trid. Unde sententia affirmativa non est practicanda.

Gabat. cit. num. 524. ait, posse ex gravi cau-
sa practitari, & anno 1673. suasisse cuidam,
aut dectant octo hora; & erat archidus bene-
dictio, & simul suationem corroborasti doctri-
na de annis bissextilibus.

QUÆRES III.

98 Petro deficit unus aut alter dies, ut annū
22. attingat, & subdiaconatum suscipiat, quia
tamen ex quinque annis bissextilibus sua vice
tempore decursu sibi super sunt quinque dies,
quibus non solum potest compensare duos dies
defectus, sed etiam excedere et atem debitam
per tres dies. An possit dūctis diebus uti, & licite
ordinem sacrum suscipere?

Gabat. cit. 1. num. 533. ad 538. refert opi-
nionem Pellizarii affirmantis, addens
eam fuisse practicatam Mantue. Insuper eam
semel consuluisse ex gravi necessitate videlicet
ex Sacerdotum penuria. Ratio est; quia anni
à jure requisiti sunt anni ordinati, & constan-
tes diebus 365. annus autem bissextilis constat
ex diebus 366. qui excessus unius diei est phy-
sicus, & realis; nam computatio duorum die-
rum pro uno mense Februarii est moralis,
quatenus bis pronunciatum sexto Kalendas
Martii: revera tamen sunt duo reales, & so-
lares, continentes duas reales circulationes,
singulas viginti quatuor horarum, & minuto-
rum sex, ex quibus horis dies realis, & na-
turalis constituitur, ita ut Februarius, qui
aliis annis continet dies 28. anno bissextili
continet dies 29. igitur excessus quinque die-
rum in casu est realis, ac inde videtur, quod
eo uti possit Petrus.

99 Accedit gravis ratio: Post correctio-
nem Gregorianam ob intercalationem decem
dierum à Gregorio XIII. factam, delatum
est dubium. An decem illi dies ablati, essent
ab ordinandis supplendi? Et responsum fuit

Potest. Exam. Ecclesiast. Tom. III.

sub Sixto V. quod non, sed absque decem illis
diebus diei debere annum integrum Port.
ver. Noviss. annus num. 48.

Quo præmissis discursus formatur, Po-
tuerunt juvenes ordinem sacrum suscipere
non expectatis decem illis diebus; quia erant
dies excessus ex ordinariis annis dierum 365.
qui proinde sine illis fuerunt reputati integri;
igitur poterit Petrus, cui unus, vel alter dies
deficit ordinem sacrum suscipere pro se uten-
do quinque diebus; qui ex quinque annis bis-
sextilibus superant; quia sunt dies excessus
ex ordinariis annis dierum 365. qui proinde
sine illis quinque diebus reputandi sunt inte-
gri. His potius pro lectoris oblectamento
relatis

100 Respondeo; nō posse Petrum licite or-
dinem sacrum suscipere supplendo atavis de-
fectum per usum dierum ex annis bissextili-
bus uti supra deductis. Rodr. in quæst. Regul.
tom. 3. qu. 15. art. 5. cum communis.

Ratio est; quia anni ordinarii, & à jure requi-
siti sunt accipiendi civiliter, & politicè, civiliter,
autem, & politicè, in numeratione annorū nō
habetur ratio annorum bissextiliū, sed dierū, qui
excedunt; sed quilibet annus ordinarius dicitur
sive bissextilis sit, sive non. Constat ex casu de-
ciso in l. denique dicens, ff. de minoribus 25.
,, annis. minorem. Minorem autem 25. annis
,, natus videndum; An etiam diem natalis sui
,, adhuc dicimus ante horam, qua natus est,
,, ut si captus sit, restituatur, & cum nondum
,, compleverit, ita erit dicendum, ut à mo-
,, mento in momentū tempus spectetur. Pro-
,, inde, & si bissexto natus est, sive priori,
,, sive posteriori die, Celsus scripsit, nihil
,, referte; nam id biduum pro uno die ha-
,, betur, & posterior dies Kalendarum in-
,, tercalatur.

Cui accedit praxis, & communis usus Ec-
clesiæ, à quo nullo pacto est recedendum.

S S S S

QUÆ

QUÆRES IV.

101 *An ordinatus ante ætatem bonâ fide, cum ignorantia, aut inadvertentia defectus, sit suspensus?*

Resp. negativè, juxta dicta in tom. 2. num. 258. Villal. Bonac. & com. apud Ant. à Spir. Sanct. de ord. tr. 9. dsf. 4. nu. 89. quia tam in Bulla Pii V. quàm Sixti V. habetur hæc particula, *Præsumpserit*. Unde ad incurrendam censuram requiritur præsumptio, & inde scientia; quapropter ignorantia etiam culpabilis, si affectata non sit excusat.

Hinc iste accedente notitiâ defectus tenetur ab ordinis suscepto ministerio desistere, uti qui restituere tenetur ex re accepta. Accedente autem legitimâ ætate, potest in eo ministrare.

102 *Ad differentiam ejus, qui malâ fide, cum dolo, & temeritate suscepit; hic namque est ab eo ordine, non quidem ab aliis suspensus. Ant. à Spir. Sanct. cit. nu. 38. Diana p. 3. tr. 4. res. 182. Et ætate accedente, non potest in eo ministrare, nisi prius à censurâ Papæ reservatâ absolvatur.*

103 *Quæ censura potest tolli ab Episcopo, si fuerit occulta, aut per Bullam Cruciatæ, ut in tom. 1. de Censuris, & poenis, & de reservatis.*

De Ætate ad alias dignitates.

104 *Ad Papatum nulla in jure præscribitur ætas; non tamen potest eligi infans, qui usum rationis non habet; nam est Pastor, & Summus. Requiritur ex jure, quod eligatur per duas partes Cardinalium.*

105 *Ad Episcopatum requiritur annus trigessimus completus ex c. cum cunctis, de Decretis, & Bulla Greg. XIV. Eadem ætas requiri-*

tur pro Cardinalibus etiam Diaconis et Trid. sess. 24. de refor. c. 2. Ex concessione tamen Sixti V. Cardinalis Diaconus creari potest ante annorum 22. In Gallia sufficit, quod Episcopus attigerit annum 27. ex specialibus Leonis X.

106 *Ad canonicatum in Ecclesia cathedrali, ad Beneficium curatum, & quælibet dignitatem Ecclesiasticam, cui subest curam, requiritur annus 23. inchoatus. Trid. sess. 24. de Reform. c. 12. Quæ dispositio extenditur ad dignitates Regulares, quæ sunt beneficia manualia, & amovibilia.*

107 *Ad dignitates, aut perfonas, quibus cura animarum non subest, sufficit annus 21. inchoatus, ex verbis Trid. cit. sess. 24. in minoribus ascribantur. Gobat tom. 1. tr. 2. c. 17. cum multis idem tenet de Collegiis.*

108 *Ad Beneficia simplicia sufficit annus 14. inchoatus. Trid. sess. 23. c. 6. v. n. 177.*

PRIMA TONSURA.

109 **N**on est ordo, sed dispositio ad ordines, nec est necessaria ad ordines, sed ad valorem, sed ex præcepto.

Definitur, quod sit signum distinctivum ministrorum Ecclesie, a plebe communis.

110 *Tonsura, seu corona fit per calicem capillorum, ad significandum, quod qui Deo servit, debet superfluitati terrenam renuntiare, quia clericus sit hæres Dei. Verò in capite, ad significandum, quod Clericus habere debeat mentem elevatam ad Deum.*

111 *Per primam tonsuram quis fit Clericus, capax beneficiorum Ecclesiasticorum Clericalium.*

112 *In prima tonsura abscissio capillorum stat loco materis, loco autem formæ. Verba ab Episcopo, & ab ordinando sunt*

prolata: *Dominus pars hereditatis mea*, & *pars mea in aeternum*: dixi, loco materiae, & loco formae, quia prima tonsura, cum non sit ordo, non constat materia, & formam proprie dictam.

OSTIARIATUS.

113 *Est potestas, per quam ordinatus in Ostiarium potest recipere dignos, & excludere indignos ab Ecclesia, & eam custodire.*

114 Materia remota sunt claves Ecclesiae, materia proxima est traditio, & acceptatio clavium. Forma sunt verba prolata ab Episcopo: *Sic age, quasi rationem Deo reddurus pro his rebus, quae his clavibus recludantur.*

115 Unde munus Ostiarii est aperire, & claudere januas Ecclesiae, custodire ea, quae in illa allervantur, pulsare campanas, recipere dignos, & excludere indignos, scilicet infideles, & eos, quibus non licet interesse sacris. Quamvis autem Laici exercent, quae ad minores Ordines spectant, id tamen non agunt ex Officio.

116 Ostiarius fuit institutus à Christo, quando dixit: *Attolite portas principes vestras, & elevamini portae aeternales*, & quando euentes, & vendentes eiecit de templo.

LECTORATUS.

117 *Est potestas, per quam ordinatus in Lectorem potest legere lectiones, & Prophetias.*

118 Materia remota est liber sacras lectiones, videlicet Epistolas, & Prophetias, continens, qui dicitur lectionarius; materia proxima est ejusdem libri traditio, & acceptatio. Forma sunt verba illa: *Accipe potestatem, & esto verbi Dei relator.*

119 Unde munus Lectoris est annuntiare

populo verbum Dei legendo ex libro, non predicando, legendo scilicet Prophetias sacras Scripturas, & Evangelium, sed extra Missam; quia in hac est munus Diaconi. Item Lectoris munus est, catechumenos in fide erudire.

120 Ordo lectoratus fuit institutus à Christo, quando in medio seniorum librum Isaiae Prophetiae aperuit, & completam lectionem prophetiae clausit & dedit ministro.

EXORCISTATUS.

121 *Est potestas, per quam ordinatus in exorcistam potest expellere diabolum, ne impediat aliquem à sumptione Eucharistiae.*

122 Materia remota est liber exorcismorum, materia proxima ejusdem libri traditio, & acceptatio. Forma sunt verba illa: *Accipe, & commenda memoria, & habe potestatem imponendi manus super energumenos sive baptizatos, sive catechumenos.*

123 Unde munus exorcistae est imponere manus super energumenos, & super illos legere exorcismos, ut à daemonis obsessione liberentur.

124 Ordo exorcistatus fuit institutus à Christo, quando tetigit aures surdi, & muti, dicens: *Ephpheta, quod est adaperire*, & quando de Maria Magdalena septem daemonia eiecit.

ACCOLYTATUS.

125 *Est potestas, per quam ordinatus in acolytum potest accendere lumina, & portare urceolos cum vino, & aqua.*

126 Materia remota est duplex, una est candelabrum cum cereo extincto, alia sunt urceoli vacui; materia proxima est horum traditio, & acceptatio. Forma patiter est duplex, una: *Accipe ceroserarium cum cereo, ut scias te ad accendenda Ecclesiae lumina macti-*

S s s s s 2

P A

patum in Nomine Domini: alia: Accipe urceolos ad suggerendum vinum, & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi in Nomine Domini; in Accolytatu igitur sunt duæ materiae, & duæ formæ partiales.

127 Unde munus accolyti est ponere candelabra ad altare, candelas altaris accendere, urceolos cum vino, & aqua præparare, & Subdiacono porrigere.

128 Ordo Accolytatus fuit institutus à Christo, quando dixit: *Ego sum lux mundi: qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vite.*

SUBDIACONATUS:

129 **E**t potestas, per quam ordinatus in Subdiaconum potest portare calicem cum vino ad altare, & preparare necessaria ad Eucharistiam & legere Epistolam.

Materia remota est duplex partialis; prima est calix vacuus, & patena vacua, sine vino scilicet, & hostia; secunda est liber Epistolarum. Materia proxima est horum traditio, & acceptatio. Forma pariter partialis est duplex. Prima correspondens primæ materiae sunt verba illa: *Fidete, cujus ministerium vobis traditur; ideo vos admono, uti ita vos exhibeatis, quod Deo placere possitis:* ubi priora verba habent rationem formæ, posteriora vero: *ideo vos, &c.* solum rationem monitionis: Secunda correspondens secundæ materiae sunt verba illa: *Accipe librum Epistolarum: & habe potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Patris, & filii, & Spiritus Sancti.*

130 Unde munus Subdiaconi est Diacono ministrare calicem, & patenam in usum sacrificii eidem afferre, panem consecrandum pro populo in altari ponere: Epistolam in Missa solemniter canere, Crucem in Processionibus gestare, pallas altaris, & corporalia ablueri.

131 Ordo Subdiaconatus fuit institutus Christo, quando in Cena linteo se pravit, & pedes discipulorum lavit.

DUBIA RESOLVUNTUR.

132 **S**i traditur calix sine patena, vel inverso, invalida est ordinatio.

133 Calix, & patena non consecrati habent ad valorem ordinis, quia multo præcipitur debere esse consecrata; aliud certum in Sacerdotio, quia hujus materia propria est hostia, & vinum, quæ suffiunt ad valorem ordinis, & solum propter congruentiam traduntur in calice, & patenam. 176.

134 Traditio, quæ est materia proxima in Subdiaconatu, quàm in Diaconatu & Sacerdotio, fieri debet ab ipso Episcopo ordinante sub paina nullitatis; quæ nullitas non apparet ita clarè in memoratis verbis, nam olim non ab Episcopo, sed ab echi diacono tradebatur materia accolyti.

135 Ad valorem non sufficit contactus materialis materiae, qualis est, si ordinandus quo gestu corporis, v. gr. manus extensa significaret se materiam, quam Episcopus offert, & tradit, acceptare, ut ponatur nulli; sed requiritur contactus physicus, qui est autem necessè, quòd contactus hic non sit aut diuturnus, sed sufficit levis, & brevis imò sufficit, si una manu, aut digito contingat enim humano modo qualibet rebus enter est, & dicitur tactus. Nec est necessè, quòd contactus sit immediatus, sed sufficit mediatus, ut si tangas Calicem, & patenam velo cooperta, v. tom. 1. de Sacram. materia, & forma.

136 Demum non est necessè, ut contactus physicus materiae fiat simul physice cum preparatione formæ; sed sufficit, si fiat formaliter, hoc est paulò ante, vel paulò post.

unde mora, & distantia physica debet esse valde parva, ita ut verum moraliter sit dicere, quod dum Episcopus profert formam, ordinandus tangat materiam. Ratio autem est, quia Sacramentum cum sit compositum morale & non physicum, non aliam partium, nempe materiae, & formae, simultatem exposcit, nisi moralem, qualis in actibus humanis requiritur; unde in Sacramento tanta debet esse simultas materiae, & formae, ut secundum moralem hominum existimationem spectata natura cujuslibet Sacramenti, una alteram afficiat, videlicet ut verba censeantur in talem rem cadere, & cum ea unum totale signum, & Sacramentum constituere.

137 Hinc in consecratione Sacramenti Eucharistiae materia debet esse physice praesens, quia hanc praesentiam significant pronomina demonstrativa formae. *hoc, hic*: non ita est in Sacramento ordinis; totius autem est, ut saltem priusquam materia traditio finiatur formae prolatio incipiat, aut è converso, ut communiter Doctores docent de Baptismo.

138 Subdiaconus ex vi ordinis duas subit obligationes, castitatem servandi, & horas canonicas recitandi.

139 Officium divinum recitari debet attentè, clarè, & devotè, ut in tom. 1. de Horis Canonicis.

140 Praeceptum incipit à puncto Ordinationis peractae, seu impressionis Characteris Subdiaconatus. Unde ordinatus post sextam, solas tres reliquas horas recitare tenetur. Gobat. tom. 1. tr. 5. num. 561.

141 Qui mane ante Subdiaconatus susceptionem, aut professionis emissionem, Officium recitavit, non tenetur iterum postea recitare. Diana par. 6. tr. 7. res. 38. cum aliis contra Bonac. quia potuit anticipatè solvere. Quod si defecit, defectus fuit quoad modum, non quoad substantiam, Caeterum in materia

justitia quis condemnabit anticipatè solventem?

142 Religiosus, qui ex vi Regulae tenetur ad castitatem, & ad horas Canonicas, si castitatem frangat, aut Officium omittat, non tenetur in confessione explicare circumstantiam ordinis sacri, quia non mutat speciem, sed solum aggravat: ex Tridentino autem sess. 14. cap. 5. & can. 7. Tenemur in confessione aperire numerum peccatorum, & circumstantias mutantes speciem, minime circumstantias intra eandem speciem aggravantes.

143 Psalmi Penitentiales, quos Episcopus in ordinatione recitandos imponit ordinatis in minoribus. Nocturnum Subdiacono, & Diacono, & tres Missae Sacerdoti, non obligant sub mortali, quia de nullo capite constat, quod imponatur in penitentiam, & ex praecipuo, adeoque imponuntur in gratiarum actionem, & ex consilio.

144 Novitii Regulares ante professionem non possunt ordinari in sacris ad titulum paupertatis, secus facientes incurrunt in suspensionem.

145 Regulares invalida professione, emissa ob metum, aut aliam causam, ita ut liberè, & licitè redire possint ad saeculum, si ordinentur ad titulum paupertatis, dupliciter peccant & quia sine ullo titulo, & quia sine dimissoriis proprii Episcopi ordinantur: & ex Pio V. sunt suspensi, imò evadunt irregulares, si in ordine sic suscepto ministrant.

146 Ejecti sunt perpetuò suspensi.

147 Subdiaconus: & Diaconus solemniter in mortali ministrantes, & sua munera exercentes, non peccant mortaliter, sed venialiter; idque à fortiori dicendum est de Clericis minorum ordinum munera in mortali exercentibus, quia in hujusmodi exercitio nec conficiunt, nec recipiunt Sacramentum; in sola autem Sacramentorum consecratione, &

SSSS 3 recepti.

ceptione facta in mortali sit Deo gravis injuria; & hęc ratione Sacerdos peccat mortaliter, & sacrilegium committit, si in mortali celebret; minimè verò si in mortali exerceat benedictiones aquę, salis, populi, &c. etiam si hujusmodi benedictiones cum Sanctissimo Sacramento Eucharistię fiant.

248 Item probabilis est, Sacerdotem non peccare mortaliter, sed venialiter, si in mortali Eucharistię tangat, & fidelibus porrigat, quia tunc non conficit Sacramentum, sed consecratum dispensat.

249 Clericus autem violans censuram, hoc est, cum sit excommunicatus excommunicatione majore, vel suspensus, vel interdictus exerceat culpabiliter, solemniter, & ex officio actus proprios ordinum majorum, quos habet, sit irregularis.

150 Dixi culpabiliter, primò quia si ignores te esse excommunicatum vel si id scias, ignores tamen violationi censura esse annexam irregularitatem, non evades irregularis.

151 Secundò, quia si ob vitanda scandala, vel notabilem infamiam, cum excommunicatione Epistolam, aut Evangelium solemniter canas, vel celebres, non fies irregularis, imò nec ex hoc capite peccabis celebrando, si alijs eris in gratia, & interim non eris negligens in procuranda absolutione à censura.

152 Tertiò, quia Sacerdos excommunicatus toleratus die festo, si non adsit alius Sacerdos, qui celebret, & ne peccet, sit positus in gratia saltem per contritionem, potest licitè celebrare, quia præsumitur populum sacrificium petere necessarium ab satisfaciendum præcepto.

153 Dixi actus proprios, ad excludendos actus jurisdictionales, ut munus prædicandi in Diacono, & actus illos, quos Laicus exer-

cere potest; quare quando aliquis ab ordinis majoris, quoad substantiam exerceri potest à non habente hujusmodi ordinem, sed tali, vel tali modo exercitur proprius dicti ordinis, si hoc modo in Clerico censurato exerceatur incurrit irregularitas; minimè, si exerceatur saltem quoad substantiam.

154 Hinc si acolytus, aut alius talis cum Dalmatica, sed sine manipulo Epistolam, aut Evangelium sine stola canat, non fit irregularis, quia actus proprius diaconi cum manipulo, & actus proprius Diaconi cum stola exhibetur, minime tamen illis.

155 Dixi demùm, ordinem majorem propter allatam rationem Clericus tantus actus ordinum minorum exerceat, non evadit irregularis.

156 Demùm si Clericus sub irregularitate prædictos actus ordinum majorum exerceat, novam irregularitatem non incurrit, sed toties mortaliter peccat, usquequaque censura absolvatur, & super irregularitate dispensetur.

157 Irregularitas autem est impedimentum Canonicum, susceptionem ordinum susceptorum usum impediens, non autem ordine ad reliqua Sacramenta.

158 De Beneficiatis: v. tom. 1.

DIACONATUS.

159 **E**st potestas, per quam ordinandi Diaconum potest, proxime Sacerdoti ministerio altaris assistere, & Evangelium prædicare.

160 Materia est duplex partialis, prima est impositio manus dexterae facta ab Episcopo supra caput ordinandi; secunda est lectio Evangeliorum, ejusque traditio, & acceptio.

Forma pariter est duplex partialis, prima correspondens primæ materiæ sunt verba illa: *Accipe Spiritum Sanctum ad robur, & ad resistendum diabolo, & tentationibus ejus in nomine Domini*; secunda correspondens secundæ materiæ sunt verba illa: *Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia tam pro vivis, quam pro defunctis in nomine Domini.*

161 Unde munera Diaconi sunt quinque: Primum, Presbytero sacrificanti proximè assistere.

Secundum, Evangelium in Missa solemniter legere.

Tertium, in absentia Episcopi, aut Presbyteri, vel de eorum licentia solemniter baptizare.

Quartum, de Episcopi licentia populo predicare.

Quintum, in absentia, aut ex commissione Sacerdotis, & urgente necessitate Eucharistiam ministrare. Communionis enim minister est solus Sacerdos, sed ex commissione ipsius, urgente aliquâ causâ, & semper quando instat mors alicujus, Diaconi munus est Eucharistiam ministrare, Sacerdote tamen deficiente.

162 Diaconus potest deferre pixidem, in qua sunt particule consecrate, de uno in aliud altare, & tangere vas, in quo est Corpus Christi contentum; liquet ex praxi, quâ in expositione, & processione Sanctissimi, Diaconus Lunulam, in qua est Eucharistia, de sacratio educit, intra spheram adaptat, Sacerdoti porrigit, & iterum reponit.

163 Conveniens est, ut à Diacono purificatoria, & similia in prima lotione in sacrum mittenda la ventur; quâ habitâ licetè possunt Laici, & mulieres, ac præsertim sacræ virgines ea meliùs tangere; cæterum si prima lotio fiat à Laicis, certum est non esse mortale, si non adsit contemptus, sed solum veniale

164 Ordo Diaconatus fuit institutus à Christo, quando in Cœna Corpus, & sanguinem suum dispensavit discipulis, & completivè, quando post Cœnam suos Apostolos dormientes excitavit dicens: *Vigilate, & orate.*

165 Pro materia si non tradatur liber Missalis, sed alijs Evangelia continens, putâ tota sacra Scriptura, aut solum testamentum novum, valida est ordinatio; invalida tamen est, si tradatur liber, in quo non sint Evangelia, v. gr. solum testamentum vetus.

166 Dices: in primordio Ecclesiæ erat ordo Diaconatus, & Apostoli ordinabant Diaconos, & tamen non erat liber Evangeliorum, & Epistolarum: ergo liber Evangeliorum non est pars essentialis, & materia Diaconatus, sed solum ceremonia accidentalis; antecedens est certum, consequentia sequitur, quia cum Sacramentum ordinis sit institutum à Christo, etiam ejus partes essentielles fuerunt institutæ à Christo, adeoque Ecclesia non habet potestatem eas quo ad substantiam mutandi.

Respondeo, concessio antecedenti, negando consequentiam: ad cujus probationem dico, quod Christus materiam, & formas Sacramenti Ordinis instituit non cum omni moda determinatione, sed eas instituit veluti in genere, & reliquit in specie determinandas ab Ecclesia; Christus, inquam, instituit in materiam ordinis, positionem alicujus rei sensibilis, & in formam verba apta ad exprimendam potestatem ordinis, qui confertur; specialem autem ejus rei, & signi determinationem reliquit Ecclesiæ. In primordio autem Ecclesiæ materia Diaconatus fuit impositio manus super caput ordinandi, quæ impositio in ordinatione Diaconi ortum habuit ab Apostolis; postea pro Græcis, fuit ab Ecclesia determinata impositio manuum, tam in ordinatione Diaconi, quam Subdiaconi, & Sacer-

Sacer-

Sacerdotis; pro Latinis verò fuerunt determinata pecularia instrumenta, & eorum traditio, quod instrumentum in ordinatione Diaconi fuit liber Evangeliorum additus pro materia impositioni manus. Nec officit, quòd Apostoli in ordinatione Diaconi usi sint sola manuum impositione, quia non determinaverunt in Ecclesia servandum illud signum visibile, quo ipsi usi sunt, sed id fuit relictum arbitrio Ecclesie, quæ proinde potuit assumere librum Evangeliorum, ut potè magis aptè, & clarè exprimentem potestatem Diaconi; adòque Ecclesia non dicitur mutasse, & variasse materiam à Christo institutam, sed determinasse in specie materiam à Christo in genere designatam: *v. to. 1. de Sac. in gen. de materia, & forma.*

PRESBYTERATUS

167 **E**st potestas per quam ordinatus in presbyterum potest consecrare Corpus, & Sanguinem Christi, & remittere peccata fidelibus.

168 Materia est duplex partialis: Prima est calix cum vino, & patena cum hostia (quæ sunt materia remota) eorumque traditio, & acceptatio, materia proxima.

Secunda est ultima impositio manuum facta ab Episcopo supra caput Sacerdotis. Manus est materia remota, impositio proxima.

Dixi: ultima impositio, quia in ordinatione Sacerdotis præcedit alia impositio manuum facta ab Episcopo, & aliis tribus Sacerdotibus ordinationi assistentibus, sicut etiam præcedunt aliæ ceremoniæ, nempe impositio vestium Sacerdotalium, sacra unctio manuum, quæ sunt de solemnitate, non de substantia ordinis.

169 Forma pariter est duplex partialis: Prima primæ materiæ correspondens sunt illa

verba: *Accipe potestatem offerendi sacrificium Deo; Missasque celebrandas pro populo quam pro defunctis in nomine Domini.*

Secunda secundæ materiæ correspondens sunt verba illa: *Accipe Spiritum Sanctum, quorum remiseris peccata, remittentur eis, & quorum retinueris, retenta sunt.*

170 Ordinatus in Presbyterium dicitur accipit potestates: Primam in Corpore Christi physicum, in ordine ad conficiendum Corpus, & sanguinem Christi: Secundam in Corpore Christi mysticum, videlicet erga fideles, quo ad absolvendum. Et utraque dicitur potestas Ordinis.

Unde munera principalia, & propria Sacerdotis sunt duo, nempe idem Munus conficiendo Corpus, & Sanguinem Christi, & à peccatis absolvere: hoc tamen secundum munus ita se habet, ut non omnis Sacerdos possit à peccatis absolvere, sed alia potestatem absolvendi in ordinatione dicitur, requiritur, quòd habeat jurisdictionem, vel ordinariam, ut si sit factus Episcopus, aut Parochus; vel delegatus ab Ordinario supra fideles, ita ut, si quis absolvat cum sola potestate ordinis sine potestate jurisdictionis, in valde absolvat.

171 Imò simplex Sacerdos non potest absolvere, nedum à mortalibus, sed venialibus, ex Decreto Innoc. XI. 11. Feb. 1679, ut in tom. 1. de Indulg. visum contra mortis, in quo quilibet simplex Sacerdos etiam excommunicatus, suspensus, irregularis, degradatus, imò hæreticus, potest quoslibet poenitentes absolvere à quibuslibet peccatis, & censuris quomodolibet reventis, quia in articulo mortis nulla est reservatio, & Ecclesia dat jurisdictionem. Trident. sess. 14. cap. 7. Tamb. tom. 1. de cap. 12. §. 1. num. 20.

172 Probabilius tamen est, quòd non

possit præsentem Sacerdote approbato; quia licet nullus infirmus potest accipere alia Sacramenta à Sacerdote alieno, nisi in defectum proprii, ita nec Sacramentum penitentiae: hinc antiqui Canones exprimebant hanc concessionem fieri in defectum Sacerdotis approbati, cap. *Aurelius, cap. Presbyteri, & cap. ult. quest. 6.* & Trident. licet non exprimat, satis innuit in his verbis: *Ne ipsa occasione aliquis pereat*: quod periculum non est si ante Sacerdote approbato. Similiter non potest hæreticus præsentem catholico, nec excommunicatus præsentem non excommunicato.

Simplex autem Sacerdos non debet esse in hæc re scrupulosus; unde in dubio, an opportunè adveniat Sacerdos approbatus, debet absolvere, ne periculo infirmum exponat.

173 Alia sunt munera Sacerdotis, videlicet baptizare, benedictiones facere aquæ, & similia prædicare, &c.

174 Ordo Presbyteratus fuit institutus à Christo, quando post Cœnam panem, & vinum convertit in suum Corpus, & Sanguinem, dicens Apostolis: *Accipite, & comedite, hoc est corpus meum*, & quando post Resurrectionem dixit: *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, &c.*

DUBIA RESOLVUNTUR.

175 Valida est ordinatio, 1. Si Ordinandus tangat Calicem, & patenam, ubi est hostia, non verò immediatè ipsam hostiam; satis namque dicitur tangere, & acceptare hostiam, dum tangit, & acceptat vas, in quo est hostia: hinc non tangitur vinum, sed calix, in quo est vinum.

176 2. Si tradatur hostia immediatè in manus Sacerdotis, vel si tradatur hostia, & vinum simul immixta in Calice; quia de essentia

Potest Exam. Ecclesiast. Tom. II.

Ordinis Sacerdotii est illarum substantiarum traditio, & solùm per congruentiam, & ex præcepto traduntur in Calice, & patena, *num. 133.*

177 3. Valida est ordinatio, si tangatur Calix, in quo est vinum, cui sit superimposita patena cum hostia, absque eo, quòd immediatè tangatur ipsa patena, quia calix, & patena ei super imposita videntur facere unum, non minùs ac vinum cum calice; ex præcepto tamen, tam calix, quàm patena sunt tangenda.

178 4. Valida est ordinatio, si tradatur vinum sine aqua, quia aqua solùm ex præcepto requiritur.

179 Item si aqua sit tanta quantitate vino immixta, ut remaneat denominatio vini, valida est ordinatio: secus, si sit tanta, ut non remaneat denominatio vini; in qua attendenda est non tantùm quantitas aquæ, sed etiam qualitas, & generositas vini.

180 Demùm invalida est ordinatio, si tradatur solus calix cum vino, vel sola patena cum hostia; sed tradi debet utraque species.

181 Sacerdos ante ultimam manuum impositionem, per quam accipitur potestas absolvendi, sed post calicis, & patenæ traditionem, ejusque formam prolatam, si consecret, validè consecrabit Corpus, & Sanguinem Christi; quia per hujusmodi traditionem jam est verè Sacerdos, & completè est ei communicata potestas conficiendi Corpus, & Sanguinem Christi; & de facto in Missa ordinationis, quam cum Episcopo concelebrat, ante dictam manuum impositionem validè consecrat, sive solus, sive actione communi cum aliis, juxta opinionum varietatem.

182 Hæ autem duæ potestates, conficiendi scilicet Corpus, ac Sanguinem Christi, & absolvendi à peccatis, sunt distinctæ

T e t t e

ut

ut prima non dependeat à secunda, licet secunda necessariò ad sui valorem supponat primam.

Hinc licet quis per secundam materiam, & formam, nempe per manuum impositionem, & verba, potestatem in Corpus Christi Mysticum non reciperet, si non supponeretur priùs adhibita prima materia, & forma, & recepta prima potestas in Corpus Christi physicum: validè quis primam potestatem reciperet in Corpus Christi physicum per primam materiam, & formam, etiam si postea non adhiberetur secunda materia, & forma, nec reciperetur secunda potestas in Corpus Christi mysticum.

Ratio est; quia per primam materiam, & formam completè confertur ordinato prima potestas in Corpus Christi physicum; unde ante manuum impositionem est verè Sacerdos, & validè in ipsa ordinatione consecrat. Tunc autem pro potestate ordinis in Corpus Christi mysticum esset in alia ordinatione tantum supplenda secunda materia, & forma.

Non sic in aliis ordinibus, in aliis namque una materia, & forma dependet ab alia, ut non possit ordo validè sine altera materia, & forma consistere.

183 Et propterea in Presbyteratu per primam materiam, & formam caracter imprimitur; per secundam verò vel novus caracter imprimitur, vel prior extenditur, & ampliat: *ut in num. 4.* quia duæ potestates ordinis distinctæ, & completæ recipiuntur: *v. num. 10.*

184 In casibus autem, in quibus esset reiteranda ordinatio sub conditione, posset reiteratio fieri quolibet anni tempore à quocumque Episcopo in oratorio privato, & abique cæteris cæremoniis, supplendo tantum id, in quo est dubium.

185 Sacerdotio inignitus debet sub materiali communicare, quia participare debet de suo sacrificio; hujusmodi autem participatio se communicandi non est pro initiatis ordinibus, sive minoribus, sive majoribus, sed solum consilium; hinc minores contenti solent post prandium.

186 De Ordine agunt Scotus *in 4. d. 2. qu. un. §. De tertio art. Mastrus disp. 1. q. 1. 2.* Leander *de Sacramen. 11. 6. Titul. tom. 2. pag. 72.* Joan. la Cruz *pag. 44. Fagnanus lib. 1. §. 3. Gobat tom. 1. et 2. de Spir. Sanct. de Sac. tract. 9. Merito, de Alloza ver. ordo, v. tom. 1. de Sac. tom. Minister.*

CAPUT II.

De Sacrosancto Sacrificio Missæ.

Quid sit Missa, & Eucharistia.

[MISSA]

187 **E**st Sacrificium incrementum consistens in consecratione panis, & vini, & consumptione: dicitur incrementum, quia eo non effunditur sanguis, sicut in ara Crucis; sed significatur sacrificium crucis.

188 Sacrificium Missæ tres actiones principaliter importat. *Consecrationem, Oblationem, & Consumptionem*, licet essentialem consecrationem, & consumptionem constituant. Nomine oblationis venit oblatio, que est consecrationem, que est oblatio sacrificii.